

TANTÁRGYI ADATLAP

RÖGZÍTETT HOZAMÚ ÉRTÉKPAPÍROK ÉS A PIACI KOCKÁZAT KEZELÉSE

BMEGT35M126

I. TANTÁRGYLEÍRÁS

1. ALAPADATOK

Tantárgy neve

RÖGZÍTETT HOZAMÚ ÉRTÉKPAPÍROK ÉS A PIACI KOCKÁZAT KEZELÉSE

Azonosító

BMEGT35M126

A tantárgy jellege

kontaktórás tanegység

Kurzustípusok és óraszámok

<i>Típus</i>	<i>óraszám</i>
Előadás	2
Gyakorlat	0
Laboratórium	0

Tanulmányi

teljesítményértékelés

(minőségértékelés)

típusa

félévközi

érdemjegy

Kreditszám

3

Tantárgyfelelős

Neve *Beosztása* *Email címe*

Novák Zsuzsanna egyetemi docens novak.zsuzsanna@gtk.bme.hu

Tantárgyat gondozó oktatási szervezeti egység

Pénzügyek Tanszék

A tantárgy weblapja

<https://edu.gtk.bme.hu/>

A tantárgy oktatásának nyelve

angol - ENG

A tantárgy tantervi szerepe, ajánlott féléve

Szak: Pénzügy MSc (angol nyelven)

Tantárgy szerepe: **Kötelező**

Ajánlott félév: **0**

Közvetlen előkövetelmények

Erős Nincs

Gyenge Nincs

Párhuzamos Nincs

Kizáró feltételek Nincs

A tantárgyleírás érvényessége

Jóváhagyta a Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar Kari Tanácsa (2026.06.24.) az 580483/15/2026 iktatószámon hozott határozatával, amely érvényes 2026.06.24-től.

2. CÉLKITŰZÉSEK ÉS TANULÁSI EREDMÉNYEK

Célkitűzések

A rögzített hozamú értékpapírok a befektetési eszközök széles tárházát ölelik fel, kezdve a (diszkont) kincstár-jegyeitől egészen a különféle eszközfedezett és strukturált termékekig. Az ezekbe az értékpapírokba történő befektetés számos piaci kockázatot von maga után (kamatláb-kockázat, devizakockázat, országkockázat stb.). A kurzus célja, hogy megismertesse a hallgatókat ezeknek a pénzügyi termékeknek a legjellemzőbb kockázati sajátosságaival és azok mérésének és kezelésének módjával. Az árazási módszerek általános áttekintését követően a kamatláb-kockázati kitettséghez kapcsolódó kérdések megvitatására kerül sor, beleértve az átlagidőt (duration) és a görbület (konvexitás) számítását. A hallgatóság megismeri a rögzített hozamú értékpapírok alapvető szegmenseit, mint amilyen az állampapírpiac, a jelzálog- és fedezett kötvények, valamint az utóbbi időszakban feltörekvőben levő strukturált termékek piaca. A kockázatkezelés kérdéskörét több szempontból is bemutatja a tananyag, azzal hogy kitér a deviza- és kamatlábswapok, az átlagidővel történő fedezés (duration hedging), a CDS-ek és a portfóliókezelés módszereire. A veszteségeloszlás- és kockázati modellek rögzített hozamú értékpapírok esetében történő alkalmazásának rövid be-mutatása is a tananyag része. A tantárgyi tematika részben lefedi az FRM (Financial Risk Manager) vizsga első, harmadik, negyedik és ötödik témakörét (Foundations of Risk Management; Financial Markets and Products, Valuation and Risk Models and Market Risk Management) és a CFA (Chartered Financial Analyst) VII. (Fixed Income) modulját. Ez rendkívül hasznos, a valós életben is kamatoztatható gyakorlati ismeretanyaggal vértézi fel a hallgatókat.

Tanulmányi eredmények

Tudás

1. a rögzített hozamú eszközökkel kapcsolatos piaci kockázatok ismerete;
2. a rögzített hozamú értékpapírok piacának alapvető szegmenseinek ismerete;
3. rögzített hozamú értékpapírok hozamának kiszámítása;
4. a rögzített hozamú értékpapírokkal kapcsolatos piaci kockázatok mérésének lehetőségei;
5. a kockázatomérséklésre alkalmas technikák elsajátítása,
6. Elméleti és gyakorlati szinten is érti a kockázatkezelési modellek alapelveit és alkalmazásait. (EFMD-ILO és képzési terv kapcsolódási pont: Finance - Tudás (szak specifikus) - SpecT2 - ILO 1: Analytical thinking)

Képesség

1. az önálló tanulás megtervezésére, megszervezésére;
2. a téma szakirodalmi forrásainak megértésére és feldolgozására;
3. a rögzített hozamú értékpapírok kockázatainak felismerésére és mérésére;
4. a döntéshozatalt támogató számítások elvégzésére.
5. Képes a pénz- és tőkepiaci instrumentumok árazására, a tőkepiaci tranzakciók kezelésére és irányítására, a beruházások és egyéb befektetések elemzésére, a származtatott ügyletek pénzügyi kockázatkezelésére. (EFMD-ILO és képzési terv kapcsolódási pont: Finance - Képességek (KKK) - K5 - ILO 1: Analytical thinking)
6. Képes alkalmazni a különféle kockázatok kezelésre alkalmas technikákat. (EFMD-ILO és képzési terv kapcsolódási pont: Finance - Képességek (szak specifikus) - SpecK2 - ILO 1: Analytical thinking)

Attitűd

1. nyitott a pénzügyi szakterület innovációinak megismerésére és adaptálására;
2. a tanulás során együttműködik oktatóval és hallgató társaival;
3. gyarapítja tudását és tájékozódik;
4. használja az IT eszközök által kínált lehetőségeket.
5. Nyitott az együttműködésre, a csoportmunkában való részvételre. (EFMD-ILO és képzési terv kapcsolódási pont: Finance - Attitűd (KKK) - A5 - ILO 6: Teamwork)

Önállóság és felelősség

1. nyitott a megalapozott kritikai észrevételek elfogadására;

2. a tanulás során együttműködik hallgatótársaival a feladatok megoldásában;
3. a pénzügyi döntések során képes megalapozottan mérlegelni
4. átlátja a felelősségvállalás súlyát és jelentőségét, fel tudja mérni a döntések következményeit
5. Munkájára jellemző a szakmai kérdések megfogalmazásakor a gazdasági és gazdaságon kívüli következmények önálló és felelős végig gondolása és figyelembevétele. (EFMD-ILO és képzési terv kapcsolódási pont: ML - Felelősség és önállóság (KKK) - F5 - ILO 1: Communication)

Oktatásmódszertan

Előadások, kommunikáció írásban és szóban, IT eszközök és technikák használata, szabadon választott feladatok: egyedül és csoportosan megoldandó feladatok, elemző munkák és kiselőadások.

Tanulástámogató anyagok

- Tanulástámogató anyagok
- Kötelező - Compulsory:
- Az előadások prezentációinak anyaga, ami a félév során folyamatosan frissül a tantárgy oldalán. Slideshows of the lectures which will be uploaded continuously during the semester.
- Zvi Bodie-Alex Kane-Alan J. Marcus, Investments, 13th Edition, MacGrawHill, 2024, 14-16 chapters
- CME Group, Interest rates Risk Management for Fixed Income Asset Managers.https://www.cmegroup.com/education/files/AM-001_RiskMgmt-for-Fixed-Income-AM.pdf
- Riskmetrics Group, Risk Management. A Practical Guide. 1st edition.
<https://www.msci.com/documents/10199/3c2dcea9-97be-4fb4-befe-a03b75c885aa>
- Ajánlott - Recommended:
- Christian Szylar, Handbook of Market Risk. A One-Stop Guide for the Theories, Applications, and Statistical Methodologies of Market Risk, John Wiley & Sons, 2014
- Philippe Jorion, Financial Risk Manager Handbook (GARP), 6th Edition, Wiley, 2011
- John C. Hull, Risk Management and Financial Institutions, Wiley, 2015
- Steve Allen, Financial Risk Management: A Practitioner's Guide to Managing Market and Credit Risk, Wiley, 2013
- Golub, B. W. (Ed.). (2023). BlackRock's Guide to Fixed-Income Risk Management. John Wiley & Sons.

II. TANTÁRGYKÖVETELMÉNYEK

A TANULMÁNYI TELJESÍTMÉNY ELLENŐRZÉSE ÉS ÉRTÉKELÉSE

Általános szabályok

A 2.2 pont alatt leírt tanulási eredmények értékelése két évközi zh révén valósul meg (50-50%). A szabadon választott házi feladatok befolyásolhatják az eredményt, mert többletpont szerezhető (max. 20%) ezek teljesítése révén.

Teljesítményértékelési módszerek

EFMD-ILO-k megvalósulása: 1. Írásbeli vizsga: Pénzügyi modellek, számítási feladatok és elemzési módszerek felügyelt alkalmazása. (Finance-ILO1) 10.

Csoportos prezentáció: Csapatmunka és koordináció láthatóvá tétele. (Finance- ILO6) 14. Portfólió: Csapatmunkák és önálló teljesítmények

gyűjteménye. (Finance-ILO 6) A. Szorgalmi időszakban végzett teljesítményértékelések részletes leírása - A hallgatóság többletpontokat

szereshet a szabadon választott házi feladatok megoldásával (feladatmegoldás, elemzés, prezentáció). - Két évközi vizsga teszteli a félév során szerzett elméleti ismereteket és problémamegoldó képességeket. A vizsga munkatervét a szorgalmi időszakban hirdetik meg

az oktatók. B. Vizsgaidőszakban végzett teljesítményértékelések - A teljes szerzett tudás felmérése a szemeszter alatt történik.

Szorgalmi időszakban végzett teljesítményértékelések részaránya a minősítésben

- két évközi zh: 100
- szabadon választott házi feladat: 20
- összesen: 100

Vizsgaelemek részaránya a minősítésben

- évközi I: 50
- évközi II: 50
- összesen: 100

Az aláírás megszerzésének feltétele, az aláírás érvényessége

50% elérése a két zh és a házi feladatok alapján

Érdemjegy-megállapítás

Jeles	90
Jeles	85-89
Jó	70-84
Közepes	60-69
Elégséges	50-59
Elégtelen	49

Javítás és pótlás

Minkét írásos tesztet (évközi I és évközi II) egyszer pótolni lehet a szorgalmi időszak alatt a TVSZ előírásainak megfelelően.

A tantárgy elvégzéséhez szükséges tanulmányi munka

kontaktóra	28
szabadon választott házi feladat	20
felkészülés a teljesítmény értékelésre	42
összesen	90

A tantárgykövetelmények jóváhagyása és érvényessége

A Kari Hallgatói Képviselőt véleményezése után jóváhagyta dr. Bodrogi Bence Péter oktatási dékánhelyettes 2026.05.04-én. Érvényes 2026.05.04-től.

III. RÉSZLETES TANTÁRGYTEMATIKA

TEMATIKAI EGYSÉGEK ÉS TOVÁBBI RÉSZLETEK

A félévben sorra vett témák

- 1 A rögzített hozamú értékpapírok jellegzetességei és kötvényárazás
- 2 A kötvényárfolyam időbeli alakulása
- 3 Kötvényhozamok: lejáratig számított hozam, visszahívásig számított hozam
- 4 A csődkockázat és hitelkockázat hatása a kötvény árára: CDS és CDO
- 5 A hozamgörbe: elméletek és empirikus eredmények
- 6 A kamatlábak lejárat szerkezete: kamatlábak biztos és bizonytalan környezetben, a lejárat szerkezetre vonatkozó elméletek, várakozási hipotézis, likviditás-preferencia
- 7 Kötvényportfóliók
- 8 A kötvényárfolyam kamatláb-érzékenysége: súlyozott átlagos futamidő és konvexitás
- 9 Passzív és aktív kötvénybefektetés menedzsment stratégiák
- 10 Kamatkockázat kezelés, lineáris kockázat fedezése (forward, futures, swap)
- 11 Kockázati tényezők modellezése, VaR módszerek és modellek, visszamérés (backtesting), stressztesztek and fogatókönyv-elemzés alkalmazása kamatkockázat esetében

További oktatók

Andrea Toto associate professor toto.andrea@gtk.bme.hu

A tantárgykövetelmények jóváhagyása és érvényessége

A Tantárgyi adatlap I. és II. részén túli III. részét az érintett szak(ok) szakfelelőse(i)vel való egyeztetés alapján az 1.8. pontban megjelölt Pénzügyek Tanszék vezetője hagyja jóvá.